

המת של המצורעים

רים בעירובייה, קירות נטולותמונות. הם משלימים עם המצב שלהם. שמחים שיש להם קורתגג ואוכל!" אומרת האחות רוזה. אחריכך דיבר גולדשטיין במשך שעה ארוכה על כבודהארם. רק מפני כבוד החולים אין הוא מניח לעיתונאים לשוחח איתם. וכדי להפחיד את מי (המשך בעמוד 36)

וארון זעיר, אינו מוצג שיש להתפאר בו. בחדרהאוכל של החולים מתרחשת תקרית קטנה. חתול שחור מגיח מדלת צדדית. מביט סביבו בבהלה. מטפס על החלון הסגור כנסיוןבריחה נואש. מסתבר שגם חתוליאשפתות שחור אינו מתלהב ממראה עיניו: שני שולי חנותפורמייקה עירומים, כיסאות פזו

שכנו בו כראשית ימיו. 20 החולים של היום נבלעים בתוכו, רחוקים מתחושה של בית. גולדשטיין מציג בגאווה את חדר האוכל של העובדים. מפות לבנות על השולחנות, עציציפרחים, תמונות ציבעוניות, ארון מגולף. על פני חדר החולים הוא חולף במהירות. חדר עלוב הכולל קירות חשופים, מיטתסוכנות

לי תמיד פחד שפיתאום אהיה מאור חולה, ואז מי ידאג לאשה? מי יפרנס אותה? ככה נשארתי כל השנים עם לב מת. את הילדים שהיו צריכים להיוולד לי הבלעתי בגוף שלי!" לא כל החולים כוחרים בחייפרי שות. חולה שהיתה מאושפות בכית החולים מגיל שבע עד 21 התנקתה מחיידקיהמחלה, עזבה את ביתהחור לים, התחננה וילדה שישה ילדים. את מחלתה העבירה רק לאחר מהם. הבעל והילדים יודעים שהאם חולה. יודעים גם מהי מחלתה.

באיזה מחלה את מטפלת? במיקצוע שלך הכל אותו דבר!"

"לא כאן! חיידיקים!"

למרות הידע הרפואי מרחפת בביתיהחולים אימת החיידיקים. סטודנט לרפואה שטיטל חלוק נקי בחדרהאוכל זכה בניזפות מכל עבר. "לא כאן! החיידיקים! כאן אוכלים!" אבל החלוק נקי, הגיע ישר מה מכבסה! תמה הסטודנט. "לא משנה! תמה החיידיקים!" קרא עוכר נרגז.

"המחלה הזו תלווה את החולה עד רידתו אל הקבר", כתב לונץ ב-1891, במורה דרך. ראובן לא קרא את לונץ, אולם בגופו הוא מרגיש את אמיתות דבריו. שנים ספורות אחרי שעלה לארץ

חדרים עלובים

חולה אחרת הסתירה מבעלה את שם מחלתה. בדרך מיקרה נודע לו כי אשתו חולת צרעת. אחוז אימה וכעס היכה הבעל המרומה את אשתו.

לפני מאה שנים בדיוק נבנה על ידי מוסד צדקה גרמני נוצרי המוסד למצורעים בירושלים. כיום הוא מאוכלס רק בחלקו

"אני חשתי שיש לך סתם פצעים כרגילים. ופיתאום את מצורעת?" כעולם ידוע על עשרה מיליון חור לים, בעיקר בארצות החמות. בארץ יש 280 חולים. 260 מתוכם חיים מחוץ לביתיהחולים. מדי כמה חודשים הם באים להנסך נבדקים, מאושפזים לתקופת-ימה או שבים לבתיהם. 20 חולים עירייים, בני 50-87. לא יעזבו את ביתיהחולים עד יום מותם. גם אני הייתי מוכן לגור כאן, בשכונת טלביה, כננין כליכך יפה", אומר יצחק גולדשטיין, המנהל הארמיניסטטיבי של ביתיהחולים. בסוור חפז מתגלה בית ענק, 80 מצורעים

התחילו הפצעים כרגילים לשוב ולהיציק. "שוב אושפזתי בביתיהחולים. היתה שם אחות מסורה, שעזרה לי הרכה. בסבלנות ובאיטיות היא שלפה תולעים מהפצעים כרגילים: הרופאים רצו לקי טוע לי את הרגילים. הם לא ידעו מה יש לי. בסוף הביאו רופא מהנסך, והוא אמר שאני חולה בלפרה. לקחו אותי לירושלים. שכבתי כאן חצי שנה, וכשי הרגשתי טוב יותר חזרתי הביתה." אחרי שנה שבה המחלה והתפרצה. ראובן חזר לביתיהחולים. עשר שנים הוא שוהה בהנסך. "אף פעם לא התחנתתי", דמעות ניקוות בעיניו. "היה

עזרת ישוע הבניין העתיק בשכונת טלביה גדול ומרווח. ויכול היה להכיל מיספר גדול מי ארבעה של חולים. החולים הערביים הועברו למוסד אחר. הנמצא בדרך לבירזית. צילומים: ציון צפרייר